

Európa nekünk

Tartalom

- 3 Az Európa Nekünk magazin 25.
 évfordulóját ünnepeljük**
- 5 Hírek az Európai Unióból**
- 11 Hírek az önérvényesítésről**
- 19 Támogatott döntéshozatal:
 Mit jelent és miért fontos?**
- 20 A szerkesztő megjegyzése**
- 22 A döntéshez való jog**
- 25 Minek kell változnia? - Problémák**
- 27 Minek kell változnia? - Megoldások**
- 29 Példák a támogatott
 döntéshozatalra Európában**
- 32 Mit tehetsz te?**
- 33 Szómagyarázatok**

Az Európa Nekünk magazin 25. évfordulóját ünnepeljük

Idén ünnepeljük az Európa Nekünk magazin 25. évfordulóját!

Az Európa Nekünk 2001 novemberében indult.

Az Európa Nekünk egy könnyen érthető magazin.

Az Európa Nekünk évente négyszer jelenik meg.

Az Európa Nekünk olyan témákról szól,
amelyek fontosak az értelmi fogyatékossgal élő emberek számára.

Híreket közöl az önérvényesítésről,
egész Európából.

Az Európa Nekünk magazin első száma

kizárólag angol nyelven jelent meg.

Később az Európa Nekünk magazin több nyelven is megjelent:

- francia
- német
- spanyol
- román
- magyar
- olasz
- és holland nyelven.

Az Európa Nekünk 25. évfordulója alkalmából

új nyelveken is elkészítjük a magazint.

Az új nyelvek, amelyeken megjelenik a magazin:

- svéd
- cseh
- szlovén
- ukrán
- portugál.

Az Európa Nekünk magazinban több történetet szeretnék
közölni önérvényesítőkről.

Ha van olyan történeted, amit meg szeretnél osztani,
írd nekünk e-mailt a comms@inclusion.eu címre.

Hírek az Európai Unióból

Fogyatékoságügyi konferencia Cipruson

Májusban volt egy konferencia Cipruson

a **támogatott döntéshozatalról**.

Hadja Lahbib, az **esélyegyenlőségért felelős európai biztos**,
bemutatta a legújabb változásokat az **Európai fogyatékoságügyi stratégiában**.

A konferencia résztvevői arról beszéltek, hogyan segítheti a
támogatott döntéshozatal az értelmi fogyatékosággal élő embereket,

- hogy önállóbbak legyenek,
- hogy megértsék a bonyolult információkat,
- és teljes mértékben részt vegyenek a társadalom életében.

Máltai, ír és spanyol kormánytisztviselők beszámoltak arról, hogy mit
tesznek az országukban a támogatott döntéshozatal érdekében.

Megállapodás a felnőttek védelméről Európai Unió-szerte

Az **Európai Unió Tanácsa** és az **Európai Parlament** megállapodtak a **cselekvőképességre** vonatkozó új szabályokról.

Ezek a szabályok arra az esetre vonatkoznak, ha egy korlátozott cselekvőképességű személy az Európai Unión belül egyik országból egy másikba utazik.

A szabályok célja, hogy egyszerűbbé tegye az utazást és a különböző országokba való költözést az Európai Unión belül, a korlátozott cselekvőképességű személyek számára.

Az érintettek online dokumentumot kaphatnak, amely igazolja a cselekvőképességük korlátozását.

A szabályok azt is előírják, hogy az érintett személy véleményét figyelembe kell venni az életét érintő döntésekben.

A szabályok azt is kimondják:

a támogatásra szoruló emberek adatait csak addig lehet megőrizni, amíg szükség van rájuk.

Ha már nincs szükség az adatokra, az adatokat törölni kell.

Ez jó, mert védi az érintett emberek magánéletét.

Ez azt jelenti, hogy mások nem ismerhetik meg az érintett emberek személyes adatait.

Litvánia azon dolgozik, hogy megváltoztassa a támogatott döntéshozatalról szóló törvényeket.

2024-ben Litvánia módosította a törvényeit,
hogy a támogatott döntéshozatalt beépítse a támogatási rendszerbe.

A litván kormány sok emberrel beszélt az egész országban,
hogy megtudják, hogyan lehet a törvényt a gyakorlatban is
működőképpé tenni.

A litván kormány új eszközöket és szolgáltatásokat is fejleszt
a támogatott döntéshozatalhoz.

De egyes törvények még mindig korlátozzák a döntéshozatal jogát.
Ezért a kormány további törvénymódosításokat is tervez.
Azért, hogy az értelmi fogyatékkal élő emberek
nagyobb mértékben irányíthassák saját életüket.

Bár további változásokra van szükség,
jó, hogy Litvánia a helyes irányba halad!

Az Európa cselekszik konferencia

Az Európa cselekszik konferencia angol neve: Europe in Action.

Így ejtsd: Juróp in Eksön.

Az Európa cselekszik konferencia 2026 májusában volt Olaszországban, Vicenza városában.

Az Európa cselekszik konferenciát az Inclusion Europe szervezi kétévente.

Az Inclusion Europe neve azt jelenti:

Befogadás Európában.

Az Inclusion Europe nevét így ejtsd:

Inklúzsion Juróp.

Az Inclusion Europe egy szervezet.

Az értelmi fogyatékossgal élő emberek és családjaik jogait védi egész Európában.

Az Európa cselekszik konferencián részt vesznek

- értelmi fogyatékossgal élő emberek,
- családtagok,
- és szervezetek, akik az értelmi fogyatékossgal élő emberek jogaiért dolgoznak Európában.

Idén több, mint 500 ember vett részt a konferencián.

A konferencia résztvevői sok fontos témáról beszélgettek.

Beszéltek például arról, hogy milyen a jó támogatás.

Beszéltek azokról a problémákról, amelyekkel az értelmi fogyatékossgal élő emberek és családtagjaik nap, mint nap szembesülnek.

Beszéltek arról, hogy az országok és a szervezetek mit tesznek ezeknek a problémáknak a megoldásáért.

Az Inclusion Europe közgyűlése

Az Inclusion Europe megtartotta közgyűlését.

A közgyűlés egy olyan találkozó, ahol az Inclusion Europe összes tagja összegyűlik és fontos kérdésekről döntenek.

Az Inclusion Europe tagjai üdvözltek az Inclusion Europe új elnökét.
Az új elnök neve Jeanne Nicklas-Faust.
Így ejtőds: Zsann Niklasz Fauszt.

A közgyűlés 4 személyt választott meg az Inclusion Europe elnökségébe:

- Olena Melnyk Ukrajnából
- Roberto Speziale Olaszországból
- Ashley Ryan Skóciából
- Rosa Couto Portugáliából.

3 új tagszervezet csatlakozott az Inclusion Europe-hoz:

- az Inclusion Armenia, Örményországból
- A Keystone Moldova, Moldovából
- és a PIAM Olaszországból.

A PIAM az olasz, országos önérvényesítő szervezet.

Hírek az önérvényesítésről

Az EPSA új tagot választott az vezetőségébe!

Az EPSA az Európai Önérvényesítők Platformja.

Az EPSA összefogja az önérvényesítő szervezeteket és csoportokat egész Európából.

Az EPSA vezetősége 5 önérvényesítóből áll.

Az EPSA vezetői rendszeresen találkoznak, hogy beszéljenek és döntéseket hozzanak az EPSA munkájáról.

Az EPSA 2026 áprilisában választotta be a vezetőségébe

Ellis Jongerius holland önérvényesítőt.

Így ejtőds a nevét: Ellisz Jongeriusz.

Ellis évek óta önérvényesítőként dolgozik.

Ellis az LFB igazgatója.

Az LFB egy önérvényesítő szervezet Hollandiában.

Ellis ezt mondta a megválasztása után:

„Az értelmi fogyatékoság sok kihívással jár.

Ezek a kihívások nem csak Hollandiában léteznek.

Együtt többet érhetünk el Európában.”

Először kerültek értelmi fogyatékossgal élő tagok az Európai Fogyatékossgügyi Fórum elnökségébe.

Soufiane El Amrani és Joachim Busch az első értelmi fogyatékossgal élő tagok, akiket megválasztottak az Európai Fogyatékossgügyi Fórum elnökségébe.

A nevüket így ejtsd: Szufián El Ámráni és Joahim Buss.

Az Európai Fogyatékossgügyi Fórum egy olyan szervezet, ami a különböző fogyatékossgal élő embereket képviseli Európa-szerte.

Az Európai Fogyatékossgügyi Fórumot röviden EDF-nek nevezik.

Soufiane El Amrani-t az Inclusion Europe jelölte az EDF elnökségébe.

Soufiane az európai fogyatékossgügyi szervezeteket képviseli az EDF-ben.

„Szeretném, ha az információk könnyen érthetőek lennének.

Javítani szeretném az akadálymentességet és a társadalmi részvételt.

A másik nagy célom, hogy Európában többé ne kerüljenek emberek intézetekbe.

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy a saját otthonában és a közösségben élhessen, mint bárki más.”

Soufiane El Amrani

Joachim Busch-t a Német Fogytékossági
Tanács jelölte az EDF elnökségébe.
Joachim az országos fogyatékosági
szervezeteket képviseli az EDF-ben.

Mindkét önérvényesítőt az EDF közgyűlése
választotta meg 2026 májusában, Cipruson.

„Örülök, hogy megválasztottak, és hogy
tapasztalataimmal segíthetem a munkát.”

Joachim Busch

Ír önérvényesítő képviselte az értelmi fogyatékossgal élő embereket a Ifjúságpolitikai Fórumon

Tamara Byrne részt vett az Ifjúságpolitikai Párbeszéd nevű eseményen, Brüsszelben.

Tamara egy írországi önérvényesítő.

Az Ifjúságpolitikai Párbeszéd nevű eseményt az Európai Bizottság szervezte.

Ez egy olyan találkozó volt, amelyen a fiatalok találkoztak egy európai biztossal.

A találkozón a fiatalok elmondhatták a véleményüket az őket érintő szabályokról és döntésekről.

Az Ifjúsági Párbeszéd találkozón 20 fogyatékossgal élő fiatal vett részt.

A fogyatékossgal élő fiatalok a következő témáról beszélgettek:

- munka,
- önálló életvitel,
- a digitális világhoz való hozzáférés,
- és a közösségben való egyenlő részvétel.

Tamara beszélgetett Hadja Lahbibbal, az esélyegyenlőségért felelős európai biztossal.

Tamara a munkavállalás fontosságáról beszélt.

Elmondta, hogy sok fogyatékossgal élő embert fenyeget a szegénység veszélye.

Tamara elmondta azt is, hogy az értelmi fogyatékossgal élő embereknek ugyanolyan esélyekre van szükségük a munkavállaláshoz, mint bárki másnak.

Tamara azt mondta, hogy a fogyatékossgal élő embereknek és a munkáltatóknak is több támogatásra van szükségük.

Elmondta, hogy a fogyatékossgal élő embereknek munkalehetőségekre van szükségük.

Fontos, hogy a fogyatékossgal élő emberek ne veszítsék el a fogyatékossgai ellátásukat, ha dolgozni kezdenek.

Romániai önérvényesítő képviselte az értelmi fogyatékossgal élő embereket a Sporttal foglalkozó Ifjúsági Fórumon.

Andrea Herbei önérvényesítő és a Ceva de Spus szervezet társelnöke.

A Ceva de Spus egy román önérvényesítő szervezet.

A szervezet nevét így ejtsd: Cseva De Szpusz.

Andrea kerekesszékes kosárlabdázó is.

Andrea találkozott Glenn Micalleffel 2026 májusában, Brüsszelben.

Glenn Micallef az ifjúságügyi, sport- és kulturális ügyekért felelős európai biztos.

A találkozó az Ifjúsági Párbeszéd találkozó része volt.

Az Ifjúsági Párbeszéd találkozáson fiatalok találkoztak európai döntéshozókkal.

Ifjúsági Párbeszéd találkozó lehetőséget ad a fiataloknak, hogy megosszák az ötleteiket és tapasztalataikat.

A sport jövőjéről szóló beszélgetésen 25 fiatal vett részt
Európa különböző részeiről.

Andrea arról beszélt, miért fontos a sport az értelmi
fogyatékossgal élő emberek számára.

Andrea elmondta, hogy a sport segít az értelmi
fogyatékossgal élő embereknek

- hogy önbizalmat szerezzenek,
- barátokat szerezzenek,
- és a közösség részének érezhessék magukat.

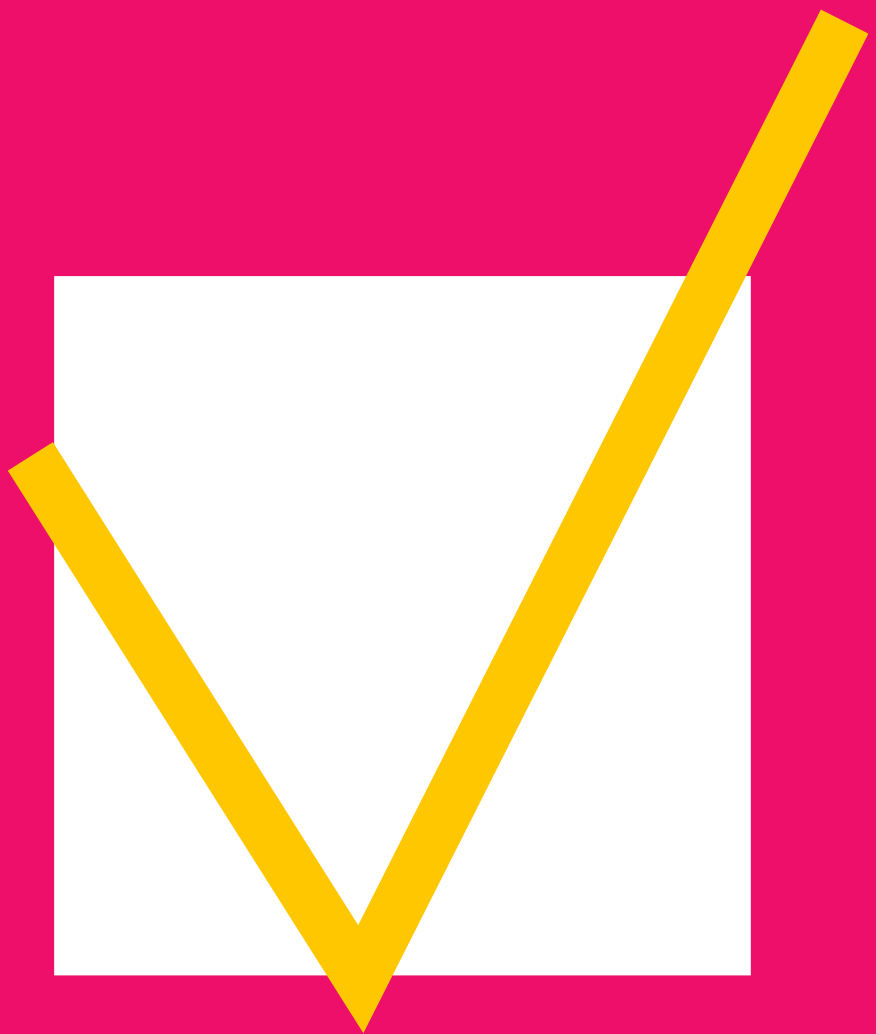
Andrea azt is elmondta, hogy 1 millió értelmi fogyatékossgal
élő ember még mindig intézetekben él Európa-szerte.

„Mindannyian teljes életet szeretnénk élni a közösségben.”

Andrea Herbei

Támogatott döntéshozatal: Mit jelent és miért fontos?

A szerkesztő megjegyzése

Az élet tele van döntésekkel.

Mit vegyek fel?

Hol szeretnék lakni?

Kire szavazzak?

Vannak nagy és kis döntések.

Vannak könnyű és nehéz döntések.

Ha nehéz a döntés,

megkérdezek valakit, akiben bízom.

Megkérdezem a családomat vagy a barátaimat.

Megkérdezem a támogatómat.

Kérdéseket teszek fel, és nem sietem el a döntést.

Aztán döntök.

Ez teljesen normális.

Mindenki kér néha segítséget.

De vannak, akik azt gondolják, hogy nem tudok önállóan dönteni,

mivel értelmi fogyatékossgággal élek.

Ez tévedés.

Nekünk kell döntenünk a saját életünkről.

Jogunk van dönteni.

Mégis, sokan akadályokba ütközünk.

Az információk nem mindig könnyen érthetőek.

A döntéshozók nem mindig beszélnek egyértelműen.

Vannak, akik nem hallgatják meg, mit szeretnénk.

Nem arra van szükségünk, hogy mások irányítsák az életünket.

Olyan emberekre van szükségünk, akik megfelelő támogatást nyújtanak nekünk.

Ha megfelelő támogatást kapunk, tudunk dönteni az életünkről.

Akárcsak mindenki más.

Soufiane El Amrani

A döntéshez való jog

Az emberek minden nap döntéseket hoznak.

Fontos, hogy saját döntéseket hozzunk.

A döntések segítenek fejlődni.

A döntések erősítik az önbizalmat és az önállóságot.

A döntéshez mindenkinek joga van.

De sok európai országban az értelmi fogyatékkal

élő emberek nem hozhatnak saját döntéseket.

Ez gyakran azt jelenti, hogy megfosztják őket **a cselekvőképességüktől**.

A cselekvőképesség azt jelenti, hogy a törvény elismeri a döntéseidet.

Ha a döntéseidet nem ismerik el, azzal megakadályozzák:

- hogy dönts a saját pénzedről
- hogy dönts arról,
milyen egészségügyi ellátásokat veszel igénybe
- hogy kiválaszd, hol és kivel élj.
- hogy szavazhass.

Ha megfosztanak **a cselekvőképességedtől**, a bíróság úgy dönt,

hogy valaki más hozza meg a döntéseket helyetted és rólad.

Ezt a személyt **gondnoknak** nevezik.

A gondnok dönt a pénzedről, az otthonodról, az egészségedről,
és az életed egyéb fontos területeiről.

Ha **gondnokok** van, akkor gondnokság alatt állsz.

Van, aki azt mondja, hogy a gondnokság megvédi értelmi fogyatékosággal élő embereket.

De az nem jelent védelmet, ha megfosztanak a jogaidtól.

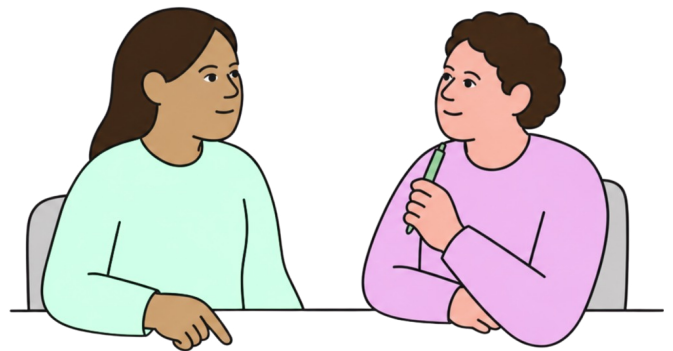
Ha gondnokság alatt állsz, az helyettes döntéshozatalhoz vezet.

A **helyettes döntéshozatal** azt jelenti, hogy valaki más dönt helyetted, és nem tartja tiszteletben a te döntésedet.

Ha olyan ember támogat téged, aki:

- világosan elmagyarázza a dolgokat,
- tanácsot ad, ha kérsz,
- segít kifejezni, amit akarsz,
- tiszteletben tartja a döntésedet,

azt **támogatott döntéshozatalnak** nevezzük.

Ezt a személyt támogatónak nevezzük.

A támogatódnak olyan embernek kell lennie, akiben megbízol.

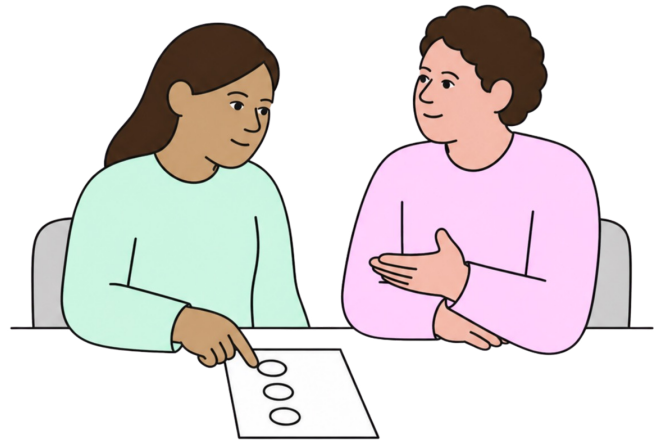
A támogatód lehet barát, családtag vagy valaki, aki egy segítő szolgáltatást nyújt.

Fontos, hogy olyan ember legyen, aki tiszteletben tartja a döntésedet.

Még akkor is, ha nem úgy döntesz, ahogy a támogatód tanácsolja neked.

A támogatód a következő témákban segíthet neked:

- a pénzkezelésben
- a szavazásban
- a házasság és család kérdéseiben
- hogy hol lakj
- hogy milyen munkát válassz.

Vannak, akik nem szavakkal kommunikálnak.

Ehelyett gesztusokat, hangokat, arckifejezéseket használnak,
vagy képekre mutatnak.

Azoknak az embereknek, akik nem szavakkal kommunikálnak,
ugyanolyan joguk van a döntéshez, mint bárki másnak.

Van, akinek több időre van szüksége a döntésekhez.

A támogatóknak meg kell érteniük, hogyan kommunikál az érintett ember.

A támogatóknak tiszteletben kell tartaniuk az érintett ember akaratát.

„Bátornak kell lennünk, és tudnunk kell, hogy a véleményünk számít!

Mi vagyunk a saját életünk szakértői.

Mi tudjuk, hogy milyen támogatásra van szükségünk!”

Önérvényesítő Magyarországról

„Most már én döntöm el, hogy kivel és hova megyek a hétvégén.

Korábban mások döntöttek helyettem”

Önérvényesítő Spanyolországból

Minek kell változnia?

Problémák

A támogatott döntéshozatal működik.

De csak akkor, ha az országok biztosítják a megfelelő támogatást

Ez nem mindig így van.

Gyakori problémák:

1. A támogatás nem minden döntésben működik.

Egyes területeken, például az egészségügyben, a lakhatásban és a banki szolgáltatásokban a törvények nem úgy működnek ahogy kellene.

És a támogatott döntéshozatalt nem alkalmazzák.

Például **Németországban** egyes orvosok csak a gondnoktól kérnek engedélyt egészségügyi ellátásokhoz és nem a gondnokság alatt álló embertől.

Ez probléma.

Ha az orvosok nem veled beszélnek,
nem tudhatják, mi a döntésed.

2. A támogatók nem kapnak megfelelő képzést.

Ha a támogatók nem kapnak megfelelő képzést,
akkor nem tudják:

- mit jelent a támogatott döntéshozatal
- hogyan kell egyértelműen beszélni
- milyen jogaik vannak az értelmi fogyatékossgal élő embereknek.

Svédországban a támogatók néha úgy viselkednek, mintha gondnokok lennének.

Ez azt jelenti, hogy maguk hoznak döntéseket.

Nem hallgatják meg a gondnokság alatt álló személyt.

Nem támogatják a gondnokság alatt álló személyt,

hogy saját döntéseket hozzon.

3. Nincs elég támogató és szolgáltatás.

Ilyenkor nehéz megfelelő támogatást találni.

Magyarországon több a támogatást igénylő ember,

mint amennyi támogatást nyújtó szolgáltatás létezik.

4. Az értelmi fogyatékossgal élő emberek családtagjai

nem rendelkeznek elegendő információval.

Ilyenkor a családtagok nem értik, mi is az a támogatott

döntéshozatal, és hogyan kell alkalmazni.

5. Az emberek úgy gondolják, hogy a támogatott

döntéshozatal nem mindenkinek válik be.

Van, aki úgy gondolja, hogy a támogatott döntéshozatal nem működik

azoknál az embereknél, akiknek nagyobb támogatásra van szükségük.

Svájcban, ha a törvény kimondja, hogy nem hozhatsz

döntéseket, akkor megvonják a cselekvőképességedet.

Ez gyakran fordul elő olyan emberekkel,

akiknek nagyobb támogatásra van szükségük.

Mi kell változnia?

Megoldások

Ahhoz, hogy a támogatott döntéshozatal mindenki számára működjön, fontos, hogy az országok változtassanak.

Az országoknak ezeket a megoldásokat kell alkalmazniuk:

1. Módosítani kell a törvényeket!

Az országoknak módosítaniuk kell a törvényeiket, hogy az értelmi fogyatékossgal élő emberek saját döntéseket tudjanak hozni és minden szükséges információval rendelkezzenek.

A törvényeknek biztosítaniuk kell, hogy a támogatott döntéshozatal:

- mindenki számára elérhető legyen,
- könnyen elérhető legyen,
- megfizethető legyen
- és tiszteletben tartsa az érintett személy kívánságait.

2. Pénzt kell biztosítani a támogatásra!

A kormányoknak pénzt kell biztosítaniuk a jó támogatáshoz.

A támogatott döntéshozatal csak így tud jól működni.

A pénzt a következőkre kell fordítani:

- A támogatók képzésére.
- Könnyen érthető tájékoztatók készítésére.
- Önérvényesítő csoportok támogatására.

3. Bízni kell az értelmi fogyatékosággal élő emberekben, hogym saját döntéseket hozzának!

Az értelmi fogyatékosággal élő emberek a saját életük szakértői.

Meg kell bízni az értelmi fogyatékosággal élő emberekben,
hogym tudják, mi a legjobb maguknak.

Az értelmi fogyatékosággal élő emberek néha rossz
döntést hozhatnak, ahogyan bárki más is.

A hibázás az élet természetes része.

Az emberek tanulnak a hibáikból és a döntéseikből.

A hibázás nem indokolja,
hogym megfosszuk valakit a jogaitól.

Példák a támogatott döntéshozatalra Európában

Egyre több ország ismeri fel, hogy alkalmaznia kell a támogatott döntéshozatalt.

Egyes országokban pozitív változások zajlanak:

A törvényeket megváltoztatják, hogy támogassák a döntéshozatal jogát

Írország 2023-ban módosította a törvényét.

Most már az emberek kiválaszthatnak egy olyan támogató személyt, akiben megbíznak.

A támogató személy segít nekik döntéshozatalban.

Cipruson is változások zajlanak.

A kormány pénzt biztosít az értelmi fogyatékossgal élő emberek támogatására.

Lengyelországban és Olaszországban olyan projektek működnek, amelyek:

- Támogatóbbá teszik a közösségeket.
- Könnyebben hozzáférhetővé teszik az információkat.
- Gyakorolják a döntéshozatalt a mindennapi életben.
- Erősítik az értelmi fogyatékossgal élő emberek önbizalmát.

Ezek a projektek hozzáférhető információkat nyújtanak és támogatják a közösségeket.

Képzések a döntéshozatalról

1. Bírák képzése

Magyarországon a bírák képzésen vehettek részt, hogy gyakorlati tapasztalatokat kapjanak és jobban megértsék a támogatott döntéshozatalt. Spanyolországban a bírák útmutatást kaptak, hogy helyesen alkalmazzák az új törvényeket és tiszteletben tartsák a cselekvőképességet a döntéshozatal során.

„Nagyon élveztem a képzést.

A képzés új szempontokat adott nekem.

Különösen fontos volt, hogy fogyatékosággal élő emberek is hangot kaptak a képzésben.”

(Magyarországi bíró)

2. Támogatók és családtagok képzése

A támogatók és a családtagok képzése is fontos.

A képzés megtanítja őket arra, hogyan támogathatnak téged a mindennapi életben és a döntéshozatal során.

Csehországban és Bulgáriában a képzés segített a támogatóknak:

- Jobban kommunikálni.
- Megérteni, mire van szükségük az érintett embereknek.
- Megérteni, mi is az a támogatott döntéshozatal.
- Megtanulni bízni az értelmi fogyatékosággal élő emberekben.

Az értelmi fogyatékosággal élő emberek egyre több érthető információt kapnak, hogy döntéseket tudjanak hozni.

Svédországban és Németországban az értelmi fogyatékossgal élő

emberek könnyen érthető információkat kapnak a következő témákban:

- a jogaikról
- arról, hogy mit tehet egy gondnok
- arról, hogy mit nem tehet egy gondnok
- arról, hogy hogyan lehet gondnokot váltani
- arról, hogy mennyibe kerülnek a dolgok.

Az értelmi fogyatékossgal élő emberek csehországi szervezete

új, könnyen érthető útmutatókat készített mindennapi témákról.

Az útmutatók segítenek az érintett embereknek megérteni:

- Milyen jogaik vannak a saját testükkel kapcsolatban.
- Hogyan működnek a különböző kapcsolatok.
- A magánéletükkel kapcsolatos döntéseket.

Spanyolországban sok könnyen érthető kiadványt készítettek.

A kiadványok a bankokban és a közjegyzőknél is elérhetők.

Ezek a változások segítik az értelmi fogyatékossgal élő

embereket, hogy biztonságban érezzék magukat.

Úgy érzik tiszteletben tartják őket.

Ezek a példák mind azt mutatják, hogy a támogatott döntéshozatal működhet.

A támogatott döntéshozatal a te országodban is működhet.

Mit tehetsz te?

Ha segíteni szeretnél, hogy megvalósuljon a támogatott döntéshozatal az országodban, szólalj fel!

- Beszélj barátaiddal és családtagjaiddal

a támogatott döntéshozatalról!

- Kérj könnyen érthető információt!

- Csatlakozz egy önérvényesítő csoporthoz!

- Ossa meg tapasztalataidat! Mondd el, mit jelent számodra

a támogatott döntéshozatal!

- Szervezz műhelymunkát vagy eseményt, és beszélj

a támogatott döntéshozatalról!

- Tudd meg, mit tesz a kormányod a támogatott döntéshozatalért!

Mondd el nekik, hogy változtatniuk kell az te érdekedben és mások érdekében is!

Amikor az értelmi fogyatékossgal élő emberek és támogatóik
e együtt emelik fel a hangjukat, a kormányok meghallgatják őket.

A te véleményed is számít.

Jogod van döntéseket hozni.

Együtt elérhetjük, hogy a támogatott
döntéshozatal megvalósuljon egész Európában.

Szómagyarázatok

Szómagyarázatok

Bíróság

A bíróság az a hely, ahol jogi döntéseket hoznak.

A bíró a bíróságon dolgozik.

A bíró dönthet fontos jogi kérdésekben.

Cselekvőképesség

A cselekvőképesség azt jelenti, hogy a törvény elismeri, hogy döntéseket hozhatsz.

Például:

- aláírhatsz szerződéseket
- bankszámlát nyithatsz
- szavazhatsz
- döntéseket hozhatsz az egészségedről.

Ha a törvény nem engedi, hogy ezeket a dolgokat megtegyed akkor korlátozott a cselekvőképességedet.

Az Európai Unió Tanácsa

Az Európai Unió Tanácsa az a hely, ahol az Európai Unió tagállamainak miniszterei találkoznak.

A miniszterek azért találkoznak, hogy törvényeket fogadjanak el és az Európai Unió politikájáról tárgyaljanak.

Az Európai Unió Tanácsát

Miniszterek Tanácsának is nevezik.

Egyenlőségért felelős európai biztos

Az egyenlőségért felelős európai biztos

az Európai Bizottság egyik vezetője.

Az Európai Bizottság terveket és szabályokat dolgoz ki

az Európai Unió számára.

Az egyenlőségi biztos a következő csoportok

jogaiért dolgozik:

- fogyatékkal élő emberek
- nők
- idősek
- különböző szexuális irányultságú emberek
- különböző háttérrel rendelkező emberek.

Európai fogyatékosügy stratégia

Az európai fogyatékosügy stratégia egy terv,

amit az Európai Unió dolgozott ki.

A terv célja, hogy a fogyatékkal élő emberek jogait védje.

A terv a 2021–2030 közötti időszakra vonatkozik.

A terv félidejében az Európai Bizottság felméri,

- mi működött jól
- mi az, amin még változtatni kell
- milyen új intézkedésekre van szükség.

Ezt követően az Európai Bizottság módosítja a tervet, hogy jobbá tegye azt.

Ezt nevezzük félidős felülvizsgálatnak.

Európai Parlament

Az Európai Parlament az a hely, ahol az Európai Unió fontos döntéseit meghozzák.

Például döntenek törvényekről.

Az európai parlament képviselők az Európai Unióban élő összes polgár nevében szólnak fel.

Az Európai Unióban élő emberek ötévente szavaznak arról, hogy ki képviselje az országukat az Európai Parlamentben.

Gondnok

A gondnok az a személy, aki döntéseket hozhat a nevedben, ha gondnokság alatt állsz.

A gondnok dönthet a következőkről:

- a pénzedről
- a lakásodról
- az egészségedről
- fontos iratokról.

Gondnokság

A gondnokság azt jelenti, hogy a bíróság úgy dönt, egy másik ember hozhat döntéseket a te nevedben.

Ezt az embert gondnoknak nevezik.

Helyettes döntéshozatal

A helyettes döntéshozatal azt jelenti, hogy valaki más dönt helyetted.

Ez gyakran gondnokság keretében történik.

Intézmények

Az intézmények olyan helyek, ahol az értelmi fogyatékossgal élő emberek laknak más értelmi fogyatékossgal élő emberekkel együtt.

Elzárva élnek más emberektől.

Ezt nevezzük „szegregációnak”.

Néha ez az ott lakó emberek akarata ellenére történik.

Az intézményekben élő embereknek be kell tartaniuk az intézmény szabályait, és nem hozhatnak önálló döntéseket.

Közjegyző

A közjegyző egyfajta jogász.

A közjegyző segíthet neked:

- jogi dokumentumok és szerződések aláírásában
- jogi ügyek intézésében
- dokumentumok hitelesítésében.

Szolgáltatások

Támogatás értelmi fogyatékossgal élő személyek számára.

Támogatott döntéshozatal

A támogatott döntéshozatal azt jelenti, hogy te döntesz, de megkapod a szükséges támogatást.

A támogatás több dolgot is jelenthet:

- könnyen érthető információt
- segítséget a választási lehetőségek átgondolásában
- segítséget abban, hogy elmondd, mit szeretnél.
- segítséget, hogy elmondd a döntésed.

A végső döntés továbbra is a tiéd.

Tanácsadó

A tanácsadó az a személy, aki segít megérteni a választási lehetőségeket.

A tanácsadó elmagyarázza az információkat, és segít a gondolkodásban.

A tanácsadó nem dönthet helyetted.

Published by:

Inclusion Europe

Coordinator:

Helena Lambsdorff

Easy-to-read editor:

Soufiane El Amrani

Design by:

Klara Graah

**Co-funded by
the European Union**

Inclusion Europe is co-funded by the European Union.
This publication reflects the views only of the author.
The European Union cannot be held responsible for any
use which may be made of the information contained therein.